

7/9965

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 55/

11 KASIM 2009

Konu :Yazılı Soru Önergesi

14269

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının, 13.10.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16150 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ'ın, tarafıma tevcih ettiği 7/9965 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, BOTAŞ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Bşk.

Bilgi :

Başbakanlık

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN AYŞE JALE AĞIRBAŞ'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/9965)**

Sorular 1, 2, 3:

Sosyal devlet olmanın temel ilkesi toplumun tüm kesimlerinin ülkenin kaynaklarından eşit şekilde yararlandırılması ve herhangi bir kesime ayrıcalık tanınmamasıdır. Hükümet, vatandaşlar arasında gelir durumuna, sosyal statüsüne bakarak bir özel bir muamele uygulama yoluna giderse bu durum toplumda huzursuzluğa sebep olur ve devlete olan güven sarsılır. Bu nedenle hükümet, devlet yönetiminde bu türden tehlikeli sonuçlar doğurması muhtemel yönetim şekli göstermemelidir. Son yıllarda gerek hanelerde gerekse sanayide kullanımı artan ve üretimde maliyetleri belirleyen önemli kalemlerden biri olan doğalgazın, fiyatının belirlenmesinde uygulanan politikalar kamuoyunda bir takım tereddütler oluşmasına neden olmuştur. Herkese eşit koşullarda belli fiyattan doğal gaz satan BOTAŞ, artık müşteriye özel fiyat belirlemeye başlamıştır. BOTAŞ yılda 15 milyon metreküp üzerinde gaz kullanmayı taahhüt eden firmalara doğalgazı özel fiyattan satacağını ve bu anlaşmayı Eylül ayında imzalayan firmalara ayrıca %2 daha iskonto uygulayacağını ilan etmiştir. Bugüne kadar dünya doğalgaz fiyatlarındaki değişimi anında tüketiciye yansıtan BOTAŞ'ın kimlere nasıl ve hangi kriterlere göre özel fiyattan doğalgaz satacağı ve bunun yansımaları konusunda kamuoyunda derin kaygılar oluşmuştur.

-BOTAŞ'ın müşteriye özel fiyat uygulayacak olması, doğalgazın cari fiyatının altında olacak şekilde anlaşma yapılacağını göstermektedir. Bu durumda, doğalgaz dünya fiyatları yükselirse, bir yıl geçerli anlaşmaların durumu ne olacaktır?

-Geçmiş yıllardaki tecrübeler göstermektedir ki, çetin geçen kış koşullarının yanı sıra doğalgaz satan ülkeler ile boru hatlarının geçtiği ülkeler arasında yaşanan krizler nedeniyle doğalgaz arzı kısılabilmekte ve bu durumda doğalgaz fiyatlarını yükseltmektedir. Önümüzdeki süreçte de yaşanması muhtemel krizlerin sebep olacağı fiyat yükselmesi nedeniyle, uygulanan özel fiyat politikası BOTAŞ'ın zarar etmesine neden olmayacak mıdır?

-Doğalgazdaki dünya fiyatlarının düşmesi durumunda, firmalar yurt içinde benzer üretimde bulunan rakiplerine karşı dezavantajlı duruma geçeceklerdir. Firmaların iflasına dahi sebep olacak bu durumun düzeltilmesi yine BOTAŞ'ın anlaşmayı revize etmesiyle sonuçlanmayacak mıdır? Bu çerçevede, müşteriye özel fiyat belirlenmesi BOTAŞ'a daha fazla mali yük getirmeyecek midir?

Cevaplar 1, 2, 3:

Doğalgaz satan ülkeler ile boru hatlarının geçtiği ülkeler arasında yaşanan krizler imzalanan doğalgaz alım fiyatlarını etkilememektedir. Doğalgaz alım fiyatları, uzun dönemli doğalgaz alım ve satım sözleşmelerimizde, uluslararası petrol ve petrol ürünleri fiyatlarına baz edilen formüller çerçevesinde üçer aylık dönemlerde belirlenmekte ve hesaplandığı dönemden önceki, uluslararası petrol ve petrol ürünleri fiyatlarının 6-9 aylık ortalamaları dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Diğer taraftan, doğalgaz satış fiyatının sözleşme koşullarıyla belirlenmesi yeni bir uygulama olmayıp, geçmiş yıllarda da müşterinin doğalgaz kullanım amacı, yıllık çekiş miktarı, alternatif yakıt fiyatları ve güncel alım koşulları dikkate alınarak uygulamalar yapılmıştır.

Doğalgaz piyasasındaki gelişmeler ve BOTAŞ'ın müşteri portföyü ile ilgili değerlendirmeleri sonucunda, BOTAŞ yönetimi tarafından 2010 yılında uygulanmak üzere serbest tüketicilerin yıllık çekiş miktarları ve çekiş profili dikkate alınarak, imzalanacak sözleşmelerinde yer alan koşullarda doğalgaz satışı gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Bir yıl süreli bu sözleşmelerin doğalgaz satış fiyatları sabit olmayıp Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizması ile düzenlenecek tarife fiyatlarındaki değişim nispetinde değişim göstereceği anlaşılmaktadır.

Soru 4 :

Piyasanın yüzde 90'ını elinde bulunduran ve dünya doğalgaz piyasasında yaşanan fiyat değişimlerini anında tüketiciye yansıtan BOTAŞ'ın yaptığı söz konusu anlaşmalar serbest piyasa kurallarına aykırı değil midir?

Cevap 4 :

BOTAŞ, uluslararası ve ulusal doğalgaz pazarındaki gelişmeleri ve ticari yükümlülüklerini dikkate alarak, serbest piyasa işleyişinin gerektirdiği ticari kararları almaktadır.

Sorular 5, 6, 7:

-Özellikle üretim sektöründe maliyetleri belirleyen temel girdilerden biri olan doğalgaz fiyatındaki farklı fiyatların yol açacağı haksız rekabetin önlenmesi hususunda herhangi bir tedbir alınmış mıdır?

-Sanayideki haksız rekabetin önlenmesi amacıyla üretimlerini diğer enerji türlerini kullanarak gerçekleştiren işletmelere herhangi bir destek verilecek midir?

-BOTAŞ hangi firma ile hangi fiyattan anlaşma imzalandığı açıklanacak mıdır? Yoksa, anlaşmalar gizli mi tutulacaktır?

Cevaplar 5, 6, 7:

Mevcut durumda tedarikçi sayısı dokuzaya ulaşmış olup BOTAŞ'ın dışında satış tarifelerini açıklayan olmamıştır. Diğer tedarikçiler her müşterisi için ayrı fiyat uygulamakta ve bu fiyatları ise ilan etmemektedir. Nihai tüketicilere uygulanan doğalgaz satış fiyatları, BOTAŞ'ın nihai tüketici satış fiyatının yanı sıra diğer tedarikçilerin tüketici bazında uyguladığı özel satış fiyatları ve dağıtım bölgeleri için değişen dağıtım şirketleri bedelleri ile farklılık gösterebilmektedir. Bu nedenle, farklı dağıtım bölgelerinde bulunan tesisler, tüketici statüsü (abone/serbest tüketici) ve tedarikçi ile anlaşma koşullarına göre, aynı sektörde olan doğalgaz kullanıcıları arasında da fiyat farklılığı oluşabilmektedir.